

Sosiaalihuollon asiakasmaksujen alentamisperusteet

Petula 16.12.2021 § 88

(valm. perhe- ja sosiaalipalvelupäällikkö, 044 7591 271, hoito- ja hoivapalvelupäällikkö)

Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista perittäviä maksuja koskevat säännökset ovat sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetussa laissa (734/1992) ja asetuksessa (912/1992). Asiakaslain muutokset ovat astuneet voimaan 1.7.2021.

Sosiaalihuollon palvelusta määrätty maksu on jätettävä perimättä tai sitä on alennettava siltä osin, kun maksun periminen vaarantaa henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai henkilön lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteuttamista. Maksu voidaan alentaa tai jättää perimättä myös, jos siihen on syytä huollolliset näkökohdat huomiioon ottaen (Asiakasmaksulaki 11 § 1. mom.).

Kunnan tai kuntayhtymän on asiakkaan tai hänen edustajansa hakemuksesta tai omasta aloitteestaan alennettava maksua tai jätettävä se kokonaan perimättä, jos maksun periminen vaarantaisi asiakkaan tai hänen perheensä toimeentulon edellytyksiä taikka asiakkaan lakisääteisen elatusvelvollisuuden tai muun elatusvastuun toteuttamista silloin, kun maksu on määrätty sosiaalihuollon palvelusta taikka terveydenhuollon palvelusta asiakkaan maksukyvyn mukaan.

Maksun alentamisen ja perimättä jättämisen on oltava ensisijaista toimeentulotuesta annetussa laissa (1412/1997) tarkoitettuun toimeentulotukeen nähden.

Maksukykyä arvioitaessa ja maksun suuruutta määrättäessä voidaan ottaa huomioon henkilön eläminen yhteistaloudessa avioliitossa tai avioliiton omaisissa olosuhteissa, alaikäisten lasten eläminen samassa taloudessa, henkilön tosiasiallisista perhesuhteista johtuvat muut maksukykyyn vaikuttavat seikat sekä lapsen elatuksesta annetussa laissa tarkoitettu elatusvelvollisuus siten kuin niistä asiakasmaksulaissa ja -asetuksessa tarkemmin säädetään.

Maksukyvyn mukaan määräytyvän maksun suuruutta määrättäessä otetaan huomioon palvelua käyttäneiden henkilöiden tulot siten kuin asiakasmaksulaissa tai -asetuksessa tarkemmin säädetään.

Kunta tai kuntayhtymä saa periä pitkäaikaisen laitoshoidon asiakkaalta kuukausimaksun. Maksu saa olla enintään 85 % asiakkaan kuukausituloista, joista on tehty asiakasmaksulain 10 c §:ssä ja 10 d §:ssä säädetyt vähennykset. Asiakkaan henkilökohtaiseen käyttöön

on jäätävä vähintään 110 euroa kuukaudessa. 1.1.2022 alkaen 112 euroa kuukaudessa.

Kunta tai kuntayhtymä tekee pitkäaikaisen palveluasumisen asiakkaan tuloista asiakasmaksulain 10 c §:n ja 10 d §:n mukaiset vähennykset.

Kunta tai kuntayhtymä saa periä pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen asiakkaalta ja jatkuvan perhehoidon asiakkaalta kuukausimaksun. Maksu saa olla enintään 85 % asiakkaan kuukausituloista, joista on tehty 10 c §:ssä ja 10 d §:ssä säädetyt vähennykset. Käyttövara pitkäaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa ja pitkäaikaisessa perhehoidossa on vähintään 164 euroa kuukaudessa. 1.1.2022 alkaen 167 euroa kuukaudessa.

Sosiaalihuoltolain mukaisissa ostetuissa asumispalveluissa kunta tai kuntayhtymä perii saman hoitomaksun kuin kunnan itse tuottamasta vastaavasta palvelusta.

Kela ei korvaa kaikkia reseptilääkkeitä maksukaton täyttymisen jälkeenkään, joten päätöstä on syytä muuttaa lääkemenojen huomioon ottamisen osalta. Toimeentulotukilain 7 b §:n mukaan vähäistä suuremmat terveydenhuoltomenot on otettava perusmenoina huomioon tarpeellisen suuruisena.

Haapaveden kaupungin perusturvalautakunnan 16.6.2020 § 38: Vi-
ranhaltijoiden ratkaisulta yksilön sosiaalihuoltoa koskevissa asiois-
sa lautakunta on hyväksynyt hoito- ja hoivapalvelupäällikölle ja perhe- ja sosiaalipalvelupäällikölle ratkaisuvalltaa:

- päättää sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulain mukaisesta sosiaalihuollon asiakasmaksujen poistamisesta ja perimättä jättämisestä asumispalveluissa olevien asiakkaiden osalta, toimeentulotuen normilaskelman jälkeen. Normilaskelmassa sovelletaan toimeentulotukilakia ja -ohjeita. Palveluasumisen piirissä olevien maksualennusta myönnetään vain, mikäli toimeentulotuen myöntämisnormi näin laskien alittuu.

Haapaveden kaupungin perusturvalautakunta on 8.5.2012 § 34 hyväksynyt, että normilaskelmaa tehtäessä sovelletaan toimeentulotukilakia ja -ohjeistusta seuraavin poikkeuksin:

- kaupungin järjestämä ateriapalvelu otetaan huomioon menoksi laskun ja hoito- ja palvelusuunnitelman mukaan
- toimeentulotukinormin perusosasta vähennetään ravintomenojen osuutena 49 % tai 25 % lounaan, 15 % päivällisen ja 5 % aamupuuron osuutena
- lääkemenoina otetaan huomioon keskimääräinen kuukauden osuus lääkärin määräämistä lääkkeistä
- varoina ei oteta huomioon asiakkaan ja perheenjäsenen irtainta ei-

kä kiinteää omaisuutta, vastaavasti ei huomioida menoina niihin liittyviä kuluja

- rahavaroista jätetään 3 500 euron suojaosuus hautauskustannuksiin ja suojaosuuden ylittävät rahavarat otetaan laskelmassa tuloina huomioon.

Esitys:

Normilaskelmaa tehtäessä sovelletaan toimeentulotukilakia ja -ohjeistusta seuraavin poikkeuksin:

- toimeentulotukinormin perusosasta vähennetään ravintomenojen osuutena 49 %

- lääkemenoina otetaan huomioon terveydenhuollon ammattihenkilön määräämien lääkkeiden, kliinisten ravintovalmisteiden ja perusvoiteiden kustannukset hakemuksesta siltä osin kuin terveydenhuollon ammattihenkilö on arvioinut ne asiakkaan terveydelle tarpeellisiksi. Edellytyksenä on, että asiakkaalle on tehty lääkkeiden kokonaisvaikutusten arviointi

- rahavaroista jätetään 3 500 euron suojaosuus hautauskustannuksiin ja suojaosuuden ylittävät rahavarat otetaan laskelmassa tuloina huomioon

- asiakkaan tulee esittää edeltävästi puolen vuoden ajalta tositteet ja tiliotteet tai muu selvitys rahavaroista ja varallisuudesta (viranomaisen tiedonsaantioikeus: Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 812/2000, 20 §).

Perusturvajohtajan ehdotus:

Lautakunta hyväksyy sosiaalihuollon asiakasmaksujen alentamisperusteet esityksen mukaisesti.

Päätös:

Hyväksyttiin perusturvajohtajan ehdotuksen mukaisesti.
